

Remissvar – Effektivare kontrollmöjligheter i systemen för rot, rut, grön teknik och personalliggare (SOU 2024:61) (Fi2024/01702)

I betänkandet lämnas förslag på åtgärder kring systemen med skattereduktion vid rot- och rutarbete samt vid installation av grön teknik. Syftet med de föreslagna åtgärderna är att motverka missbruk av systemen genom fusk och arbetslivskriminalitet. I betänkandet lämnas därutöver förslag på åtgärder som syftar till att motverka skatteundandragande genom att de regelverk som omgärdar personalliggare effektiviseras.

Delegationen instämmer i utredningens bedömning att systemen med skattereduktion vid rot- och rutarbete samt vid installation av grön teknik är utsatta för arbetslivskriminalitet. Som utredningen konstaterar i betänkandet utförs tjänster inom systemen av aktörer som verkar i riskbranscher för arbetslivskriminalitet, som bygg-, städ- och transportbranschen. Det handlar ofta om tjänster som utförs under en begränsad tid och som myndigheter och andra relevanta aktörer saknar kännedom om var de bedrivs. Tjänsterna utförs ofta i köparnas bostäder, vilket innebär att relevanta myndigheters möjligheter att utföra kontroller är begränsade. Det gör att det för oseriösa utförare av bland annat rot- och ruttjänster kan framstå som relativt riskfritt att undandra det allmänna skatt och använda sig av andra arbetslivskriminella upplägg vid utförandet av tjänsten.

Att företag eller enskilda individer inte betalar skatt och sociala avgifter i enlighet med gällande regelverk får negativa samhällsekonomiska konsekvenser i allmänhet men kan också vara en del av arbetslivskriminella upplägg. Arbetsgivare som använder så kallad svart arbetskraft och inte betalar skatt på sina inkomster kan konkurrera ut seriösa företag som vill

följa gällande regelverk. Det kan också finnas en koppling mellan att en arbetstagares inkomster inte redovisas för Skatteverket och att arbetstagaren arbetar med dåliga villkor och kanske saknar rätt att vistas och arbeta i Sverige. Den senare kategorin arbetstagare hör till de som i högst utsträckning riskerar att utsättas för arbetslivskriminalitet i Sverige.

Med den utgångspunkten har delegationen inget att erinra mot att förslagen i betänkandet genomförs. Sammantaget bör de föreslagna åtgärderna göra Skatteverkets kontrollverksamhet mer effektiv och dessutom underlätta för polisen att upptäcka brott mot yrkestrafiklagstiftningen vid utförandet av vissa ruttjänster. Det bör i sin tur bör göra det mindre attraktivt för oseriösa aktörer att använda arbetslivskriminella upplägg där bland annat skatteundandragande ingår. Delegationen ser vidare positivt på att sanktionsavgifterna vid överträdelser kopplade till skyldigheten att föra personalliggare knyts till det vid varje tidpunkt gällande prisbasbeloppet i stället för att som i dag anges med fasta belopp.

När det gäller förslaget kring vilka uppgifter en utförare ska lämna i samband med en begäran om utbetalning från systemen bör emellertid enligt delegationens uppfattning ingå inte bara att lämna information om att underentreprenörer eller bemanningsföretag har anlåtats vid utförandet av den skattesubventionerade tjänsten utan också information om vilka dessa företag är. Informationen bör kunna vara till ytterligare nytta för Skatteverket när myndigheten bedömer om det finns anledning att mer utförligt granska förhållandena kring utförandet av tjänsten. Att lämna information om vilka företag som har anlåtats bör inte medföra någon påtagligt ökad administrativ börda jämfört med skyldigheten enligt utredningens förslag. Företagens intresse att slippa denna eventuella ökning av den administrativa bördan bör under alla förhållanden inte anses väga tyngre än intresset av att Skatteverkets kontrollverksamhet stärks ytterligare.

När det gäller utredningens bedömning att det inte bör komma i fråga att myndigheter utför kontroller i privatbostäder – och i förlängningen att systemet med personalliggare i byggverksamhet inte bör gälla när tjänsten utförs i någons hushåll – vill delegationen göra följande medskick. En självklar utgångspunkt som delegationen delar med utredningen är att intresset för enskildas personliga integritet i bland annat Skatteverkets kontrollverksamhet ska väga mycket tungt. Detta intresse bör emellertid enligt delegationens mening väga lättare när det handlar om kontroller av

aktörer som utför tjänster som är subventionerade av det allmänna genom att den enskilde får en skattesubvention. Det är enligt delegationens uppfattning inte orimligt att enskilda som tar del av skattesubventioner också kan få finna sig i att kontroller av tjänster som utförs med stöd av skattesubventionen i viss utsträckning utförs i eller i anslutning till bostaden.